

VISU ZEMJU PROLETĀRIEŠI, SAVIENOJĒTIES!

LENINA KAROGS

LATVIJAS KOMUNISTIĶĀ PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta

Nr. 34 (5883)

Otrdien, 1989. gada 21. marta

Maksa 3 kap.

Sēja — 89

Jau zīle kaļ lemešus

Agrā pavasarī, kad zīlītes ziemas dziesmu nomājna pret pavasarīgu «pink, pink», tautā saka: «Zīlītes kaļ lemešus». Arī rajona lauku saimniecībās sākās tehnikas skates, vērtējot ziemā paveikto. Kolhozā «Sarkanā ausma» vērtēšanas komisija atzina, ka augsnes apstrādes un sējas tehnika pavasarim sagatavota labi. Skati izgāja arī viss lielais traktorū (izņemot vienu) parks.

ATTEĻOS:

Jaunais mehanizators Rolands Peipīns (no kreisās) skatel uzrādīja divus labi sagatavotus T-150 K. Viens no vecākajiem un pieredzējušākajiem mehanizatoriem Jānis Griboņiks kā allaž labi veicis darbu. Kāpurkēžu traktorū vadītāji Jānis Pastars un Jānis Irbe teicami strādājuši uz lauka un teicami arī tehnikas remontā. J. SILICKA foto

PADOMJU DZIMTENĒ

STEIDZINA AGRAIS PAVASARIS

BELGORODA. Sogad pavasaris daudz agrāk nekā parasti aicina tīrumos apgabala zemkopjus. Saimniecībās sākusies lauku darbi. Tie prasa no arājiem īpašu izveicību un precīzu aprēķinu. Sakarā ar to, ka ziemā nebija sniega, mitruma krājumi augsnē ir ierobežoti, un mehanizētie posmi, kas strādā pēc saimnieciskā aprēķina, plaši lieto mitruma saglabāšanas tehnoloģiju. Viņi izmanto ātrās ecešanas ag-

regātus, kas nodrošina ne vien straujus darbu tempus, bet arī teicamu augsnes apstrādes kvalitāti pirms sējas.

PALIDZ «ĢIMENE»

BREDI (Ceļabinskas apgabals). Padomju saimniecībā «Kņazenskij» atrasta droša metode, kā nostabilizēt kadrus un ieinteresēt jaunatni. Saimniecības darba kolektīva padome kopā ar arodbiedrības un komjaunatnes komitejām un ciema padomes izpildkomiteju pieņēmusi programmu «Ģimene». Saskaņā

Aģitatoru uzdevumi

26. martā vēlētaji nāks uz vēlēšanu iecirkņiem, lai balsotu par valsts parlamenta locekļiem. Svarīgi, lai PSRS tautas deputātu vēlēšanās malā nepaliktu neviens cilvēks. Balsot ir pilsoņu tiesības, ko nosaka un reglamentē kā Savienības, tā arī Latvijas PSR Konstitūcija un Likums par PSRS tautas deputātu vēlēšanām. Izteikt savu viedokli par notiekošajiem procesiem, aktīvi piedaloties sabiedriski politiskajā dzīvē, ir gan pienākums, gan vienlaikus arī tiesības.

Ar kādām domām, noskaņojumu vēlētaji sagaida šo dienu, tas liela mērā atkarīgs no tiem cilvēkiem, kuri strādā vēlēšanu iecirkņu komisijās, kā arī no aģitatoriem, kuri tiekas ar iedzīvotājiem.

Rajonā izveidoti 47 aģitkolektīvi, kuros darbojas gandrīz 500 aģitatoru. Pirmsvēlēšanu kampaņā liela atbildība gulstas tieši uz aģitatoriem. Nozīmīgu darbu aģitatori jau paveikuši, apmeklējot cilvēkus mājās un sastādot vēlētaju sarakstus.

Taču vēlreiz par darāmo. Vispirms katram aģitatoram ir atkārtoti jāpārliecinās, ka visi viņa iecirkņa vēlētaji ir iekļauti vēlētaju sarakstos. Apmeklējot cilvēkus, izsniedzot ielūgumus uz vēlēšanām, jārunā ar katru vēlētaju, lai viņš zinātu savu vēlēšanu iecirkni, aizklātās balsošanas kārtību un prasības, kā

rikoties ar vēlēšanu biļeteniem.

Svarīgas ir katra vēlētaja domas un lēmums. Tiekoties ar vēlētajiem, jādod izsmeloša, vispusīga informācija par visiem deputātu kandidātiem. Protams, pēdējo, izšķirošo lēmumu pieņems tikai un vienīgi pats vēlētajs.

Aģitkolektīvu vadītājiem jāraugās, lai visās tajās vietās, kur pulcējas cilvēki, būtu Likums par PSRS tautas deputātu vēlēšanām, materiāli par deputātu kandidātiem.

Un vēl — strādāsim ar vēlētajiem līdz vēlēšanu dienai, bet 26. martā nemēģināsim pārliecināt, ietekmēt cilvēkus, jo Likuma par PSRS tautas deputātu vēlēšanām 47. pants aizliedz veikt aģitācijas darbu vēlēšanu dienā. I. PEISENIECE,

partijas rajona komitejas instruktore

LATVIJAS KP RAJONA KOMITEJAS OTRĀ PLENUMA DALĪBNIEKU

Aicinājums

VISIEM KOMUNISTIEM, KOMJAUNIEŠIEM, LATVIJAS TAUTAS FRONTES UN CĪTU SABIEDRISKO ORGANIZĀCIJU LOCEKĻIEM, VISIEM RAJONA VĒLĒTĀJIEM

Tuvojas noslēgumam pirmsvēlēšanu kampaņa PSRS tautas deputātu vēlēšanām. Aizvadīta deputātu kandidātu izvirzīšana. Apgabalu priekšvēlēšanu sapulces nosaukušas un vēlēšanu komisijas registrējušas PSRS tautas deputātu kandidātus — rakstnieci un publicisti M. Kostenecku 312. Preiļu nacionāli teritoriālajā vēlēšanu apgabalā, Daugavpils vispārējās celtniecības tresta pārvaldnieku A. Providenko un Daugavpils lokomotīvu depo mašīnistu A. Ģrigorjevu 709. Daugavpils teritoriālajā vēlēšanu apgabalā, kurā ietilpst arī mūsu rajona iedzīvotāji.

Sodien ar pārliecību var runāt par to, ka šī kampaņa daudzējādā ziņā atšķiras no iepriekšējām. Arvien plašāku attīstību gūst demokrātiskās normas. To var tikai apsveikt.

Bet tajā pašā laikā daļa rajona iedzīvotāju, kura tā vai citādi nav apmierināta ar izvirzītajiem PSRS tautas deputātu kandidātiem, nostājusies uz vēlēšanu boikotēšanas ceļa vai arī negrib pieņemt ne vienu, ne otru deputātu kandidātu 709. Daugavpils teritoriālajā vēlēšanu apgabalā.

Aizvadītās priekšvēlēšanu sapulces, tikšanās ar deputātu kandidātiem, tuvāka iepazīšanās ar viņu pirmsvēlēšanu programmām atklāj kandidātu potenciālās iespējas veikt mūsu valsts tautas deputāta grūto pienākumu. Jo būtībā ievēlētajiem deputātiem nāksies praktiski atjaunot padomju varu. Un tāpēc visai tautai šodien vissvarīgākais ir tas, kādu pozīciju padomē ieņems deputāts, vai viņa sabiedriski politiskā darbība būs virzīta uz sabiedrības sociāli ekonomiskās attīstības, izglītības un tiesiskās sociālistiskas valsts izveidošanas sarežģīto uzdevumu risināšanu, vai viņš atbalstīs likumus, kurus pieņem republikā.

Plēnuma dalībnieki aicina visus komunistus un rajona vēlētajus dot enerģisku pretsparu mēģinājumiem agitēt uz vēlēšanu boikotu, centieniem izjaukt tautas deputātu vēlēšanas 709. Daugavpils teritoriālajā un 312. Preiļu nacionāli teritoriālajā vēlēšanu apgabalā.

Aicinājums pieņemts Latvijas KP rajona komitejas otrajā plēnumā 1989. gada 16. martā.

ar to katrs jaunlaulāto pāris par velti saņem lopus personiskajai saimniecībai, viņiem palīdz arī uzcelt savu māju. Jauniešiem, kas demobilizējušies no armijas un iestājušies darbā, saimniecība piešķir neatmaksājamu pabalstu 300 rubļu apmērā.

LAI SAGLABĀTU RAZU

TOLJATI (Kuibiševas apgabals). Pilsētā uzsākta lauksaimniecības produkcijas ātras sasaldēšanas fabrikas celtniecība. Uzņēmums nodrošinās izaudzētās ražas labu saglabāšanu. Tas paredzēts 12 tūkstošu tonnu pusfabrikātu izlaidei gadā. Notirītie un

vārišanai pilnīgi sagatavotie kartupeļi, bietes un burkāni uzglabāsies ilgi, nezaudējot garšas īpašības. Uzņēmumā paredzēts izmantot bezatlikumu tehnoloģiju.

PALIDZ CELTNIĒCĪBAS KOOPERATIVS

TAMALA (Penzas apgabals). Nerentablu kļēģefabriku padarījis ienesīgu celtniecības kooperatīvs «Vitjaz», kas to paņēmis nomā. Noslēguši līgumu ar Penzas agrorūpnieciskās celtniecības apvienību, kooperatori isā laikā veica remontdarbus, rekonstruēja apdedzināšanas krāsnis un sameklēja arī kvalificētus strād-

niekus. Tā rezultātā cēlies darba ražīgums un pazeminājusies produkcijas pašizmaksa.

ENERGIJU RAZO VĒJA AGREGĀTI

KZILORDA. Desmitiem padomju saimniecības «Zanadarjinskij» ziemas apmetņu dizelstacijas atvienotas no elektroapgādes līnijām. Taču tas nebūt nav ietekmējis lopkopju darbu, jo enerģiju ražošanas un sadzīves vajadzībām tagad dod vēja agregāti. Neparastā enerģijas avota izmantošanu sekmē reģiona dabas un klimata apstākļi.

TASS

Rajona lauku jaunumi

Rajona izpildkomitejas kārtējā sēdē apstiprināti iesnēgumi par jaunu zemnieku saimniecību veidošanu.

Beztermiņa lietošanā 21 hektāru zemes no Lenina kolhoza saņēmis Donāts Rožāns. Viņš saimniekos kopā ar dēlu, audzēs lopus.

M. Gorkija kolhozs 15 hektārus zemes piešķīris Reģinai Caunānei. Šī saimniecība nodarbošies ar piena ražošanu. Alberts Ziemeļis no kolhoza «Sīlūkals» saņēmis 20 hektārus zemes. Šajā jaunajā zemnieku saimniecībā vispirms jāveic meliorācija: zeme atrodas pie purva, un jāizrok valēji grāvji liekā ūdens novadīšanai.

J. AIZKALNS

Vairākus mēnešus ritēja kolhozu un padomju saimniecību pārskata un vēlēšanu sapulces. Ar lielāku interesi kā jebkad agrāk kolhoznieki un padomju saimniecību strādnieki izteica savu attieksmi pret nolaidību, kļūmēm ražošanā.

Pārkārtošanās laikam raksturīga iezīme — nesamierinātība ar trūkumiem, principiāls prasīgums izskanēja attiecībā pret kolhozu valdēm un saimniecību vadītājiem. Pārskatu laikā, sadaloties «Dzintaram», izveidojās jaunas saimniecības «Ezerciems» un «Dzintars».

Jaunu priekšsēdētāju (bijušo automehāniķi Jāni Greidānu) ievēlēja kolhoza «Jersika» kolektīvs. Divas reizes uz pārskata un vēlēšanu sapulci pulcējās M. Gorkija kolhozā. Līdzās bijušās priekšsēdētājas Jevģēnijas Stīknes kandidatūrai tika izvirzīta otra — galvenais inženieris Jānis Kupris. Vairākums M. Gorkija kolhoznieku balsoja par Jāni Kupri.

A. VELDRE

Tautas kontroles rajona komitejā

Secinājumi nav izdarīti

Tautas kontroles rajona komiteja izskatīja 1988. gada 27. aprīlī pieņemtā lēmuma «Par kolhoza «Dzintars» valdes un tautas kontroles grupas darba rezultātu pārbaudi, pildot partijas un valdības norādījumus par materiālo resursu ekonomijas režīma pastiprināšanu» izpildi.

Agrākās pārbaudes rezultātā tika konstatēts, ka kolhoza «Dzintars» valde nav izvirzījusi vajadzīgās prasības brigāžu un fermu vadītājiem un speciālistiem par materiālo resursu ekonomisku izmantošanu. Kolhoza bija gadījumi, kad neracionāli tika izmantota lopbarība. Daudz trūkumu bija tehniskās izmantošanas dokumentācijā, netika veikts vajadzīgais darbs naftas produktu saudzīgā izmantošanā.

Atklāti gadījumi, kad pārkāpta darba līgumu noformēšanas kārtība un darba algas izmaksa sezonas celtnieku brigādēs. Pie-

ļaut naudas līdzekļu izsniegšana pēc darba līgumiem bez vajadzīgās dokumentācijas noformēšanas.

Kolhozā strādājošajiem alga tiek izmaksāta pēc dokumentiem, kas nevar būt par pamatdokumentu naudas saņemšanā.

Tautas kontroles rajona komiteja jau vairākas reizes kolhozā «Dzintars» ir atklājusi neizpildīto darbu pierakstus, kad celtniecība tiek veikta saimnieciskā kārtā. Bijušajam kolhoza priekšsēdētājam un darbu vadītājam bija uzlikts naudas uzrēķins.

Pārbaudes rezultātus izskatīja paplašinātā kolhoza valdes sēdē, kurā piedalījās visi saimniecības speciālisti. Vadītājam un saimniecības speciālistiem bija sniegta noteikta palīdzība trūkumu likvidēšanā.

Kolhoza tautas kontrolieri cīnās pret bezsaimnieciskuma un izšķērdības faktiem. Jautājums par neizpildīto darbu pierakstiem, kad celtniecība tiek veikta saimnieciskā kārtā, izskatīts partijas sapulcē. Bet kolhoza valde neizdarīja vajadzīgos secinājumus.

Tautas kontroles rajona komiteja kolhoza bjušajam priekšsēdētājam S. Malnačam izteica brīdinājumu.

Ierakstīti traktoru tukšbraucieni, piemēram, netiek norakstīta degviela pārbraucienam no Priēliem uz saimniecību. Kaut gan tādi braucieni ir, tomēr dīzeldegvielas trūkuma traktoristiem nav.

Uzņēmumā ir autostacionārs traktoru piepildīšanai ar degvielu darbiem saimniecībā. Bet daudzās uzskaites kartēs nav iespējams noteikt, kur veikta dīzeldegvielas iepilde.

Amatpersonas nevarēja paskaidrot, kāpēc ir gadījumi, kad traktoristu limitu saņemšanas kartē ierakstītais datums nesakrīt ar dīzeldegvielas izsniegšanas datumu, piemēram, it kā 4. janvārī ir izdalīta degviela, bet ierakstīta — 12. janvārī.

Rajona ražošanas apvienības «Ražība» priekšsēdētājs B. Bernāns un galvenais grāmatvedis nevarēja paskaidrot, kas konkrēti tiek veikti, lai racionāli un saudzīgi tiktu izmantots automobiļu benzīns un dīzeldegviela.

Jācer, ka rajona ražošanas apvienības «Ražība» degvielu un smērvielu noliktavā tiks ieviesta pienācīga kārtība naftas produktu uzskaitē un izsniegšanā.

Tautas kontroles grupai nepieciešams pastiprināt kontroli par naftas produktu izlietošanu, jāpanāk, lai atklātie trūkumi turpmāk neatkārtotos.

F. NIKIFOROVS,

rajona tautas kontroles komitejas inspektors

Mums raksta

Kā kurš pārkārtojas

Vēlos īsumā pastāstīt, kā es, būdams pensionārs, izjūtu pārkārtošanos dažās sadzīves sfērās.

Divas reizes man zvanija kurināmā apgādātāja biedre Sejlere un piedāvāja ogles ar piegādi uz mājām. Tā kā man nebija kārtībā ogļu uzglabāšanas vieta, tad biju spiests atteikties. Biedre Sejlere laiņi piedāvāja griezties tieši Priēlos. Tā es arī izdarīju. Burtiski pēc dažām stundām, pēc īsas lītišķas sarunas, kā bija solīts, atbrauca mašīna ar kravu. Par to liels paldies biedrei Sejlerei un izdarīgajiem, korektajiem priekšiem.

Pretējs stāvoklis ir Līvānu sēkļu veikalā. Uz durvīm bieži ir lapiņa ar uzrakstu, ka veikals

sāk strādāt no plkst. 12.00, bet 28. februārī no rīta veikals bija slēgts bez kādas papildus informācijas. Slevietes, kuras bija atbraukušas ar rīta autobusiem, ilgi palika nezinā, kad tad atvērs veikalu un vai atvērs vispār.

Salīdzinājumam: kad sēklas tirgoja biedrs Orups, tādu gadījumu nebija, gan uzraksts bija atbilstošs, gan darba laiks ērtāks pircējiem nevis pārdevējam. Bet par to, kādas sēklas ir pārdošanā, varēja uzzināt, neesot šaurajās telpās. Saraksts bija divās valodās — latviešu un krievu valodā.

Tā, lūk, šeit pārkārtojas.

S. BOJARS
Līvānos

Apspriežam valodu likumprojektu

Latvijā — latviešu valodu

Ar savu vēstuli vēlos uzrunāt tos krievu tautības cilvēkus, kuri parakstīja prasību par valsts valodas statusa piešķiršanu arī krievu valodai.

Situācija, kad Latvijā būtu divas valsts valodas, prioritāti iegūtu krievu valoda. Faktiski, tāpat kā līdz šim arī turpmāk krievu valodā runājošie iedzīvotāji varētu iztikt bez latviešu valodas zināšanām, bet latviešu valoda arī turpmāk tiktu izspiesta no visām lietošanas sfērām.

Kritiku neiztur to krievu tautības cilvēku apgalvojumi, ka latviešu valoda, kļūstot par valsts valodu, diskriminē krievu valodu. Tas ir absurds apgalvojums, jo visi ļoti labi zinām, ka krievu valodā runā vairāki simti miljonu cilvēku visā PSRS teritorijā, bet pasaules mērogā tā stāv blakus angļu, vācu un franču valodām. Tie, kas nostājas pret latviešu valodu, ir cilvēki, kuri negrib zaudēt savu tik ērtu privilēģēto stāvokli — dzīvot Latvijā un prast tikai savu dzimto valodu.

Visiem, kas tik centīgi metušies aizstāvēt krievu valodas tiesības, vēlos atgādināt V. I. Leņina vārdus: «Jāpieņem vissīnīgākie noteikumi par nacionālās valodas lietošanu cilttautību re-

publīkās, kas ietilpst mūsu Savienībā, un šie noteikumi jāpārbūda sevišķi rūpīgi. Nav šaubu, ka ar dzelzceļa dienesta vienotības ieganstu, ar fiskālās vienotības ieganstu un tamlīdzīgi pie mums, pastāvot pašreizējam aparātam, ieviesties milzums tīri krieviska rakstura ļaunprātību. Cīņai ar šīm ļaunprātībām būs nepieciešamas sevišķas izgudrošanas spējas, nerunājot jau par to, ka tiem, kas šo cīņu sāks, jācīnās no visās sirds. Šeit būs vajadzīgs sīks kodekss, ko kaut cik sekmīgi sastādīt spēj TIKAI NACIONĀLI (izcēlums mans — I. L.), kas dzīvo attiecīgajā teritorijā.»

Apspriežamā Valodu likuma 6. pantā uzvērta doma, ka oficiālajā saskarsmē latviešu vai krievu valodu izvēlas pilsonis un ka tiek garantēta arī atbilde latviešu vai krievu valodā. Tāpēc, manuprāt, nevienam krievu tautības cilvēkam nav nekāda pamata justies apspiestam.

Latviešu tautas centienus vislabāk, droši vien, spēj saprast baltkrievi, ukraiņi, jo, piemēram, baltkrievu valoda jau atrodas sestajā atmiršanas stadijā. Latviešu valoda gan vēl «tikai» — ceturtajā. Katram ir skaidrs, ka krievu valodai nekādi atmiršanas draudi nepastāv, tāpat kā katram vajadzētu būt skaidrai

šai vienkāršajai patiesībai — Krievzemē valsts valoda — krievu, Armēnijā — armēņu, bet Latvijā — latviešu. Ja šī elementārā patiesība būtu bijusi skaidra visiem krievu un cilttautību iedzīvotājiem, tad nebūtu bijusi arī vajadzība pieņemt šo Valodu likumu.

11. marta TV raidījumā «Dialogs» runāja maskavietis — latviešu valodā. Cilvēks, kas, Maskavā dzīvodams, apguvis latviešu valodu, nespēj izprast savus tautiešus, kas dzīvodami Latvijā, neprot runāt latviski.

Jebkurš kultūras cilvēks to uzver kā aksiomu, ka, dzīvojot Latvijā, jāapgūst latviešu valoda. Diemžēl vēl nav pieklusušas to cilvēku balsis, kuri latviešu valodu apveltī ar apzīmējumu «so-bačij», tāpat kā nav zudis augstprātīgi nicinošais «ne poņimaju».

Es ceru, ka maniem bērniem nekas tāds nebūs jādzird. Tāpēc es lieku lielas cerības uz tiem gaļšajiem cilvēkiem, kuri apguvuši un apgūst latviešu valodu, izjutot patiesu cieņu pret zemi, kurā viņi dzīvo, ar kuru viņi saistījuši savu un savu bērnu likteni.

Ar cieņu —

I. LAKSEVICA,

Preiļu 1. vidusskolas skolotāja

Latvija: vēstures lappuses

(Nobeigums. Sākums: 33. numurā.)

Tad jau atbildīgi par nelikumībām būtu nevis tie, kas parakstīja izsūtīšanas lēmumus, 24. marta vakarā noturēja instrukтивās sapulces, apstiprināja izsūtīšanas sarakstus, bet gan pagasta aktīvisti, kam bruņotu

sargu pavadībā bija jābrauc pie nelaimīgā zemnieka, sava kaimiņa ģimenes. Nereti arī pats šis aktīvists pēc tam tika ledzīts lopu vagonā... Turīgāko zemnieku attiecības ar vietējiem varas pārstāvjiem pēc kara gados bija ārkārtīgi sarežģītas. Gan lauksaimniecības produktu nodevas, gan lielle nodokļi un meža darbi smagi skāra visus lauku iedzīvotājus, taču vissmagāk — tieši turīgo zemnieku saimniecības. Atpērkšanās, ka «kulaku» sarakstā iekļuvušo zemnieku kolhozā neuzņēma, ka diendienā republikas presē un dažādu vadītāju runās, rakstos un direktīvajos norādījumos par galveno padomju varas pretinieku tika sludināts turīgais zemnieks — «kulaks». Pilnīgi saprotams, ka uz vietējiem darbiniekiem šāds zempokis ar siltām jūtām un simpātijām nevarēja raudzīties un neraudzījās.

Kā tad īsti bija

Taču vēsturiskā patiesība ir un paliek tāda, ka vietējais darbinieks staliniskajā administratīvā sistēmā bija tikai augstāku ierēdņu un iestāžu direktīvu izpildītājs. Atliek tikai nožēlot, ka 1949. gada 25. marta nelikumīgajā akcijā viņam bija jāizpilda tik nepievilcīga loma.

Taču tagad, kā tas norādīts Latvijas PSR Ministru Padomes lēmumā, kompetentajām iestādēm, meklējot tos, kas izvešanas akcijā izrādījuši cietisirdību, atļāvušies varas pārkāpumus, manuprāt, vajadzētu rūpīgi izskatīt katru atsevišķu gadījumu, lai nepieļautu jaunas nepatiesības, jaunas «raganu medības». Lānuma mūsu tautas pagātnē jau tā ir bijis atliku likām.

Dokumenti apliecina, ka tai liktenīgajā marta dienā vietējo aktīvistu galvenais uzdevums bi-

ja izsūtīto ģimeņu mantas uzskaitē un aprakstīšana.

Pamatojoties uz Latvijas PSR Ministru Padomes 1949. gada 24. marta lēmumu, konfiscēto Ipašumu nodeva parādu dzēšanai saistībā ar valsti. Pēc parādu un citu maksājumu dzēšanas palikušo Ipašuma daļu (dzīvojamās mājas un saimniecības ēkas, lauksaimniecības un mājamatniecības inventāru, kā arī lopus) bez atlīdzības nodeva kolhozom. Labību nodeva aprīnka sagādes organizācijām.

Daudzus tagad interesē, kas notika ar izsūtīto cilvēku personisko mantu — mēbelēm, apģērbiem, traukiem un citiem mājturības priekšmetiem. To visu komisija, kurā bija gan vietējie, gan aprīnka darbinieki, aprakstīja, pārceņoja ja nodeva vie-

tējo patērētāju biedrību veikalos pārdošanai.

Vēstulēs daudz runāts par to, ka vietējie aktīvisti nelikumīgi piesavinājušies izsūtīto mantas, tādi gadījumi diemžēl bijuši. Taču apgalvot, ka tā bijis it visur, nevar.

Lūk, ko stāsta bijušā Cēsu aprīnka Straupes patērētāju biedrības uzziņa, kura datēta ar 1949. gada 15. jūniju:

«Izsūtīto mantas ir pārdotas kolhoziem un atsevišķiem kolhozniekiem. Partijas biedri, komjaunieši un pagasta aktīvisti tās nav pirkuši. Realizējot kulakiem konfiscēto mantu, kvītīs netiek ierakstīti pircēja vārds un dzīvesvieta. Pārdodot šo mantu iestādēm un organizācijām, tiek izrakstīti rēķini. Naudu par realizētajām mantām pārskaita aprīnka finansu nodaļai.»

Ministru Padomes lēmums stingri noteica, ka ar izsūtītajiem konfiscēto mantu vispirms jāsedz šo ģimeņu nodokļu parādi. Sā iemesla dēļ daudzi konfiscētie lopu tika realizēti tieši šādā ceļā.

Piemēram, no Jelgavas aprīnka Augstkalnes pagasta izveda 27 ģimenes, kam konfiscēja 11 zirgus, 13 govīs, 40 sīklopus. Bet lauksaimniecības nodokļa parāds sastādīja 524 683 rubļus.

Līdzīgs stāvoklis bija visos pagastos. Dokumenti liecina, ka daudzos gadījumos izsūtītajiem ģimēnēm konfiscēta manta nesedza to nodokļu parādus. No tā izriet, ka nekāds lielsaimnieku jeb «kulaku» slānis Latvijas laukos tā gada pavasarī faktiski vairs nepastāvēja.

Bet neskaidru jautājumu vēl joprojām ir daudz. Pētījumi par 1949. gada 25. marta nelikumīgajām deportācijām turpinās.

J. RIEKSTIŅS,

vēstures zinātņu kandidāts
(LATINFORM)

Veterānu sanāksme

Marta sākumā rajona kultūras namā notika Preiļu pilsētas kara un darba veterānu organizācijas pārskatu un vēlēšanu sapulce. Uzstājās veterānu padomes priekšsēdētāja vietniece L. Mickeviča, veterānu kluba priekšsēdētāja K. Butova, kara komisārs V. Suprunis, kara veterāns B. Svalbe un citi. Sapulce notika atklātā, nepiespiestā un draudzīgā atmosfērā.

Jaunās padomes un konferences delegātu izvirzīšana notika ļoti demokrātiski. Sapulces

priekšsēdētājs ieteica izvirzīt vairākus latviešu tautības kandidātus. Bija nosaukti esošie biedri zālē, kā arī tie, kuri dažādu iemeslu dēļ nevarēja piedalīties sanāksmē. Tika izvirzīti L. Bauze, V. Sidorenko, A. Šišovs, T. Viļcāne, V. Ziemele. Padomes sastāvs atjaunojās par 70 procentiem un tajā ietilpst dažādu profesiju pārstāvji.

Pēc sanāksmes bija koncerts. Pionieru nama audzēkņi sveica veterānus. Koncertā piedalījās sieviešu un vīru vokālie ansam-

bļi, Preiļu 1. vidusskolas kapela, kultūras nama krievu dziesmu vokālais ansamblis un Preiļu 1. vidusskolas deju kolektīvi. Maigums iepļūda veterānu sirdīs, kad uz skatuves izskreija četrgadīgie un piecgadīgie deju-

vētāri ir ļoti pateicīgi visiem koncerta dalībniekiem.

Liels paldies visiem: gan pašam instrumentu orķestrim, kas spēlēja līdz sapulces sākumam, gan kultūras nama darbiniekiem par veterāniem veiktajiem uzmani-

Veterānu padomes klubs

Uzskatu par nepieciešamību brīdināt — nav izslēgts, ka dažs labs, pirmām kārtām tie, par kuriem būs runa šajā publikācijā, apvainos tās autori subjektivitātē. Atļausos apgalvot, ka, strādājot ar materiālu, es maksimāli centos uzklaušīt ne tikai «nosodošo», bet arī «nosodāmo» pusi. Diemžēl pēdējie ir nocietinājušies tik cieši, ka mūsu tikšanās tā arī nenotika. Bet jautājumu Līvānu kooperatīva «Solo» priekšsēdētājam ir sakrājis daudz. Neatliek nekā cits, kā uzdot tos publiski.

Interese tieši par šo kooperatīvu nav nejauša. Lūk, kāda satūra vēstulī saņēma redakcija:

«Līvānos parādījās reklāmas uzraksts: «Kooperatīvs «Solo». Automobiļu remonts. Tālrunis 42229».

29. janvārī griezos kooperatīvā, lai noslēgtu līgumu par automašīnas virsbūves remontu. Kooperatīvs apņēma mēneša laikā to veikt. 1. februārī mašīnu nodevu remontā. Nākošajā dienā divu stundu laikā savu mašīnu reizes piecas redzēju pilsētas ielās. 5. februārī tika piedāvāts remontēt arī dzinēju. Manā klātbūtnē meistari ledarbināja kādu klienta mašīnu, drīz aizdegās karburators. No man piedāvātā dzinēja remonta atteikās. Mani paziņas regulāri informēja: «Redzējām tavu mašīnu uz Preiļu ceļa. Pie gastronomijas veikala piebrauca tava mašīna ar vajēju bagāžnieku un aizbrauca tā, ka riteni pārbrūvēja uz asfalta. Tava mašīna stāvēja pie kolhoza «Jersika» veikala».

8. februārī pats redzēju mašīnu braucot pa Rīgas, Saules, Zemgales ielām. Krāsas gan nevarēja noteikt. Jo no dubiem tīrs bija tikai priekšējais stīklis. Kad prasīju paskaidrot, man atbildēja, ka mašīna tiek izmantota rezerves daļu saģēdē. Saģēdāts netika absolūti nekāds.

11. februārī saņēmu atpakaļ iemaksāto naudu un mašīnu. Pēc spidometra nobraukti bija 1807 kilometri, eļļa — 1 centimetrs virs maksimālās atzīmes. Kooperatīvs turpina darboties...»

V. LOCS,

bijušais «Solo» klients, mehāniķis, pie stūres kopš 1976. gada.

Papildināšu vēstulī ar sekojošiem faktiem. To, par ko rakstā Viktors Ločs, simtprocentīgi ap-

Kā veicas kooperatori?

Šaubīga debija

PA KĀDAS VESTULES PEDAM

stiprina viņa kolēģi (starp citu, rakstiski). Tāpat arī VAI darbinieki, kuri ne vienu reizi vien ir centušies pārtraukt šos ceļojumus, kas, protams, ne vienmēr izdodas, jo autovadītājs, ieraugot inspektoru, steidzīgi «ņēma kājas pār pleciem». Tas, ka kooperatori izmanto klientu transportu personīgos nolūkos, ir pierādīts. (Interesanti, ar kādām rezervēs daļām tirgojas Līvānu gastronomijas vai Jersikas ciema veikala?)

Par «Solo» pilsētā jau runā un, kā par brīnumu, nevienas labas atsauksmes — vai tas būtu klients vai cilvēks, kas personīgi pazīst kooperatīva priekšsēdētāju Aivaru Krastiņu un viņa «padotos». Lūk, tāpēc divu nedēļu laikā es ar nepacietību gaidīju tikšanos ar kooperatoriem, jo, varbūt, uzņēmīgu cilvēku centieni, iniciatīvas nav novērtētas... Varbūt tapšanas klūmes... Bet nemīnēsim, jo «Solo» stūrgalvīgā nevēlēšanās uzlikt punktus uz «i» (pat neskatoties uz vairākkārtējiem solījumiem pa tālruni) manī radīja vēl lielāku vēlēšanos iepazīties ar tā darbību tuvāk, pie tam ne tikai no morāli ētiskās puses vien. Nebūdamā finansiste, negribu izdarīt galīgu slēdzienu par jautājuma ekonomisko pusi, bet dažos novērojumos nevaru nepadalušies.

Sākumā par «Solo». Tā dzimšanas datums ir pagājušā gada 19. oktobris, un tas apstiprināts

ar izpildkomitejas 222. lēmumu. Statūti ir parasti, un to, ka tie attiecas tieši uz «Solo», pierāda tikai nosaukums. Iepazīnos arī ar 1988. gada 7. oktobrī rakstīto protokolu, kurā vēl oficiāli neatzīts kooperatīvs jau ir sadalījis pienākumus. Bet mazliet vēlāk, novembrī, ar rajona izpildkomitejas 251. lēmumu automašīnu kooperatīva statūti papildināti ar šādiem punktiem: videofilmu demonstrējumi kafējnīcā, tematisku vakaru organizēšana un vadīšana, viesnīcas pakalpojumi, gatera un galdnieku darbnīcu palīdzība, šašliku un veidzējošu dzērienu pārdošana. Lūk, kāda dažādība, 13 tūkstoši bankas kredīta rubļu patiešām jau izvērsties.

Pērnā gada 9. novembrī kooperatori griežas pie Agrobankas Preiļu nodaļas pārvaldnieka ar lūgumu izsniegt 81,9 tūkstošus rubļu kredīta. Par laimi, tāda summa viņiem tika atteikta.

Kāpēc — par laimi? Tāpēc, ka vēl šodien neesmu sapratusi, kā tiek izmantoti šie 13 tūkstoši rubļi? Saskaņā ar izdevumu orderiem šīs summas lielāko daļu savā starpā sadalīja kooperatīva locekļi, lai iegādātos rezerves detaļas. Tas ir pilnīgi dabiski — naudai «jāstrādā». Bet, lūk, kas par āķi: finansu nodaļā iesniegtajā deklarācijā par kooperatīva izdevumiem tas pavisam nav norādīts, jo ailēs «Izdevumi izējviel, materiālu iegādāšanai»

un «Transporta izdevumi» ir tukšums. Vēl viena neskaidrība. Saskaņā ar to pašu deklarāciju iznāk, ka trim kooperatīva locekļiem darba alga izmaksāta 400 rubļu apmērā, bet norādīts, ka kooperatīva locekļi ir astoņi, pēc līguma strādā seši. Sanāk, ka 11 cilvēki strādāja par «pliku paldies»? Negribētos ticēt, jo kredīta dzēšanas laiks sākas gadu pēc izmaksāšanas dienas, tas ir — no šī gada oktobra.

Pilnīgi pamatotas šaubas rodas arī par citiem deklarācijā minētajiem skaitļiem — izdevumi, ienākumi, peļņa utt. Domāju, ka finansu orgāniem nebūtu par ļaunu plevērst tam lielāku uzmanību, neskatoties uz to, ka likums par kooperatīvu nepieļauj iekļaušanos kooperatīva darbībā. Bet «Solo» varētu būt arī izņēmums. Kaut vai tā iemesla dēļ, ka kopsapulcē ievēlētā revizore jau sen atteikusies nodarboties ar «Solo», ka kooperatīvā no-mainīts grāmatvedis.

Domāju, ka ne viss ir kārtībā ar kooperatīva locekļiem. Tikai piecus mēnešus strādā «Solo», bet no savāktās informācijas var izdarīt secinājumu, ka šīs tas atgādina caurstaigājamo pagalmu. Nesaskatot kooperatīva darbībā nekādu perspektīvu, divi locekļi no tā norobežojušies, dodot priekšroku patstāvīgam darbam. Starp A. Krastiņu un pārējiem kooperatoriem bieži rodas kon-

flikti. Un visnepatīkamākais ir tas, ka daudzi no «Solo» Līvānos lemtantojuši ne jau to pašu labāko reputāciju. Tas nekādā ziņā nenostiprina uzticību starp kooperatoriem un klientiem. Kā lai novērtē priekšsēdētāja teikto: «Tādi klienti kā jūs mums nav vajadzīgi». Bet mašīnas saimnieka «pārkāpums» ir tas, ka viņš izteica protestu pret kooperatoru braukāšanu ar remontā pieņemtajām mašīnām un ziņoja par to vietējā milicijas nodaļā.

Entuziasmu neuztvēru arī L. Tenisa, auto moto kluba priekšsēdētāja, teiktajā par «Solo» darbību. Kooperatīvs izveidots pie kluba un izmanto tā rekvizītus. No pirmā acu skata viss šķiet gods godam: ir līgums, kas reglamentē attiecības, kurā, starp citu, ir tāds teikums: «Katru mēnesi, ne vēlāk par 25. datumu, kooperatīvs apņemas pārskaitīt 10 procentus ienākumu uzņēmumam» (šajā gadījumā — auto moto klubam, I. K.). L. Teniss apgalvo, ka nav saņēmis no «Solo» nevienas kapelikas. Ja tas atbilst patiesībai, rodas jautājums: vai tiešām kooperatīva lietas neinteresē organizācijas, kuru pavalstniecībā tas darbojas jau gandrīz pusgadu? Kaut gan nevaru nepiekrīst Leonardam Tenisam: «Es neriskētu sākt darboties, iepriekš tam nenopelnījis naudu».

Jautāju vienam no «bijušajiem»: no kurienes tik skanīgs nosaukums kooperatīvam ar tik prozaisku pamatdarbu? Atbildē skanēja apmēram tā: «Pēc manām domām solo — tas ir kaut kas vienīgais, neatkārtojams.»

Negribētos izteikt nelabvēlīgas prognozes, tomēr pie esošās darba organizācijas, savstarpējām attiecībām ar klientiem šim kooperatīvam patiešām ir visas iespējas būt par sava veida «vienīgo».

I. KOROLOVA

Vai Preiļi jau gatavi?

Visos Preiļu mikrorajonos redzamas celtnu strādes. Tiek būvētas galvenokārt dzīvojamās mājas. Viens pēc otra daudzstāvu dzīvojamie nami ar lodžijām paceļas starpsaimniecību celtniecības organizācijas mikrorajonā. Šajās dienās ekspluatācijā tika nodota 60 dzīvokļu māja. Blakus top vēl viena — ar 55 dzīvokļiem, kuru, tāpat kā iepriekšējo, būvē viena no labākajām Preiļu SCO kompleksajām brigādēm Evalda Dzeriņa vadībā. Celtnieki māju solās nodot decembrī. Pēc tam sāks darbus Preiļu centrālās slimnīcas piebūvē.

ATTEĻOS: kompleksās celtnieku brigādes brigādiers E. Dzeriņš;

mūrnieki Vasīlijs Fedotovs, Jānis Lauskis, Staņislavs Bicāns organizācijā nostrādājuši no 18 līdz 27 gadiem. Viņu padarītais vienmēr bijis kvalitatīvs.

J. SILICKA foto

Ielūdzam uz tikšanos

Šī gada 23. martā aicinām uz tikšanos ar PSRS tautas deputātu kandidāti MARINU KOSTENECKU un pārējiem deputātu kandidātiem Upenleku cema kultūras namā plkst. 12.00, Rudzētu vidusskolā — plkst. 15.00, Līvānu pilsētas kultūras namā — plkst. 18.00.

24. martā plkst. 12.00 tikšanās ar PSRS tautas deputātu kandidātiem notiks Riebiņos.

312. Preiļu nacionāli teritoriālā vēlēšanu apgabala vēlēšanu komisija

Māmiņu dienā

7. marta rīts Aqionas vidusskolā bija prieka un satraukuma pilns. Kā gan ne — tuvojās taču 8. Marts — māmiņu diena, bet jāpaspēj viss: apsveikt savu skolotāju, audzinātāju, klases biedreni, māmiņu, vecmāmiņu, jāpiedalās skolas koncertā. Šoreiz atbildīgi par bērnu rītu bija ceturto klašu kolektīvi. «Mazi jūs vēl esat,» domā ceturto klašu audzinātājas. «Bet uzticētais pienākums jāveic pēc labākās sirdsapziņas, mums taču ir šefi,» sāka skolēni.

Ir tādas pamatlietas, bez kurām nevar neko uzcelt — ne māju, ne dimeni, ne dzīvību. Darbs, piemēram, rada pamatproduktu — maizi. «Māte ir pamatbūtne. Pamatgudrā, pamatlabā, pamatmijā — māte. Kad mēs vēl neesam, viņa mūs palīdz dzīv, materiālā, viņa iesāk mūsu biogrāfiju un vijas tai līdzī, pat aizgājusi, nepamet mūsu domu pasauli,» saka bērnu rīta vadītāja I. Botore. Tautas dziesmas par māmiņu skandē I. Grigule.

Skolas «zelta mēitenes» Iļze un Daņņija Greižas, kuras nupat atgriezušās no Latvijas dziedošo čimeņu salidojuma, izpildīja dziesmu «Latgales pavasaris».

«Es ieklausos ilgi, kā baltajos bērzos
Uz augšu kāpj dzīvības liesmas,
Kā brūnajos zaros nu runājas vēji,
Un sirdī man ieskanas dziesma,
Es ieklausos ilgi, kā zilganā rītā

Jau agrī skan cīruļa dziesma,
Es ieklausos ilgi, kā modušies strauti

Jau runā ar saulstaru liesmu.»
Dziesmas vārdus un mūziku sacerējusi Daņņija.

Trīs deju kolektīvi izpildīja latviešu tautas deju «Ārkups». Akordeona un flautas pavadījumā (Iļze, Daņņija) raiti ritēja dejas solis. Literāri muzikālo montāžu izpildīja ceturto klašu skolēni. Dzeja mijās ar dziesmām un dejām.

Noslēgumā skanēja dziesma «Manai Latvijai!», šoreiz Iļzes vārdi, bet Daņņijas mūzika.

«Lai runājas jūra ar ozolu šalkām,
Lai piekainē madaras zied,
Lai latviešu dēli un latviešu meitas

Par Dzimtenes atmodu dzied.
Piedziedājums:
Latvija manai Tu dzintara lāse,
Kas Baltijas piekrastē mirdz.
Latvija manai Tu mīļa kā māte,

Pie tevis man domas un sirds.
Lai latviešu arājs ar sauli uz pleca

Pār novadu novadiem let...»
Minētā dziesma bija veiktjums skolotājam, kas veido jauno paudzi. Lai draus nestu bagātīgu ražu, lai arājs lemlītu lauku, redzētu saulliektu un latvju dainas ienāktu atpakaļ latviešu sētā, lai mūžam svētš būtu Dzimtenes vārds.

L. KONEČNIJA,
Aqionas vidusskolas skolotāja

Ekspozīcijā — divas kultūras

POLOCKA (Vitebskas apgabals). Šeit pirmo reizi apvienojusās baltkrievu un latviešu nacionālās kultūras. Bijušās Dieva parādīšanās baznīcas ēkā, kas tagad restaurēta, izstādīti abu nacionālo kultūru lietiskās mākslas labākie paraugi — slavenā Latgales kerāmika un neatkārtojami baltkrievu gobelēni.

Unikālo ekspozīciju sagatavojuši Vitebskas vieglās rūpniecības tehnoloģiskā institūta studenti un Rēzeknes Tautas studijas daiļamata meistari. Turpmāk šādas izstādes kļūs tradicionālas.

